

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1725. usque ad annum 1728

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1784

VD18 13322648

§. 49. Controversiæ ob varias theses.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67667)

Sæc. XVIII.
A. C. 1726.

§. XLIX.

Controversiæ ob varias Theses.

Adversus Constitutionis hostes præcipue Jesuitæ ubique arma parabant, & quidem Brabantini librum contra duodecim Noailii Cardinalis articulos edebant, quem Steuvarius Mechliniensis Ecclesiæ Decanus proluxa honorabat approbatione, in qua acrius in Hollandiæ Jansenistas investus, Varletum Babylonensem Episcopum vocabat *Antichristi præcursorem*, & Steenhovium & Barchmanum Ultrajectinos Episcopos *duo Apocalypseo animalia*. Ceterum Jesuitæ laudando suo Zelo, Præsulum, qui a Constitutione appellabant, invidiam sibi accersebant, atque inter eos præcipue irritabant Antiffiodorensem Episcopum, qui propterea eos omni data occasione vexabat: Præbuit eidem hoc anno prætextum P. Le Moine Philosophiæ Professor, qui quasdam propositiones de fine actionum humanarum, de ignorantia juris naturalis, de conscientia erronea, de metu poenarum in Sacramento Pœnitentiæ, aliasque suis Discipulis e pulpito dictabat. Has numero decem ceu sanæ doctrinæ morum minus confonatas denuntiabant Doctorum nonnulli,

quas

quas Episcopus maturius examinari Sæc. XVIII.
 jussit, ac Professori injunxit, ut eas A. C. 1726.
 retractaret; cum autem hic revoca-
 tionis formulæ, quæ ei exhibita erat,
 subscribere renueret, Episcopus die
 18. Sept. anni prioris quamlibet earum
 sigillatim suis perstrinxit censuris, hanc-
 que in rem ineunte Mense Februario
 currentis anni scriptum publici juris
 fecit sub hoc titulo: *Mandatum & In-*
structio Pastoralis Episcopi Antissiodorensis,
qua plures propositiones ex scriptis in Col-
legio Antissiodorensi a P. Le Moine S. J.
dictatis extractæ damnantur: In ea præ-
 primis Episcopus queritur contra quos-
 dam Orbi sat notos, qui ad evertendum,
 quicquid Religio nostra in suis dogmatibus
 sanctum, in morum doctrina essentielle ha-
 bet, quantum in ipsis est, conspirare viden-
 tur; in hujus querelæ argumentum ad-
 ducit eas doctrinas, quæ Duriorigi Ve-
 netorum, Ruthenæ, Ambiani & no-
 vissime Antissiodori traditæ, atque ab
 alio Professore, etsi errores antiqui &
 jam reprobati essent, innovati tamen,
 & novi non sine piarum aurium offen-
 sione fuerant superadditi: Hos inter
 præcipue hanc numerabat propositio-
 nem: *Christianus deliberate agens, potest*
agere præcise qua homo, & exuere perso-
nam Christiani in actionibus, quæ non sunt
proprie hominis Christiani. Eundem er-

Sæc. XVIII.
A. C. 1726.

rorem Episcopus speciatim confutandum assumpsit, atque ex S. literis & traditione comprobavit, hominem teneri, omnes suas actiones deliberatas ad Deum tanquam ultimum finem referre saltem virtualiter per amorem. Postea impugnabat illam propositionem, qua idem Professor D. Thomæ auctoritate abusus in barbaris Germaniæ populis furta excusare nitebatur per ignorantiam invincibilem juris naturæ: Falso igitur S. Thomæ auctoritatem allegari, ejusque textum perperam intelligi ostendit Episcopus. simulque noxias sequelas ex peccato philosophico profluentes detexit, ac Professore re-darguit, quod circa principium nostrarum actionum & circa peccata ignorantiae cum Pelagio & Cælestio consentiat, cum tamen, si S. Augustini vestigia pressisset, nunquam circa gratiæ efficaciam opiniones eidem S. Doctoris & D. Thomæ recta oppositas adoptasset. Denique suam Instructionem his verbis conclusit. „Cum mihi persuasum sit, SS. Augustini & Thomæ doctrinam esse eandem cum Catholica, cumque S. Germani, qui olim Pelagianæ hæresis in magna Britannia flagellum erat, Successor in ea Cathedra collocatus sim, quæ sacratum cælestis hujus doctrinæ depositum semper sanum

„sanum & integrum conservavit, hinc Sæc. XVIII.
 „firmum fixumque habeo, me nunquam A. C. 1726.
 „permiffurum, ut quiscunque demum
 „fit, hanc doctrinam intra Diæcesin
 „impugnare aufit &c. Postquam hæc
 instructio Parisiis divulgata erat, gra-
 ves inde motus fuere exorti, & Epi-
 scopus ab Aulæ Ministris, aliisque
 Proceribus Societati devotis acres,
 acerbasque objurgationes tolerare co-
 actus est, quibusdam caussantibus,
 tempore iniquissimo hanc censuram
 fuisse editam, aliis censentibus, eam
 esse nimis acerbam, & injuriosam.

Verum illo ævo in Galliis quædam
 doctrinæ erant argumentum adeo deli-
 catum, ut quamcunque sententiam
 quis sequeretur, in scopulum impinge-
 ret, & qui Semi - Pelagianismi calum-
 niam declinare vellet, Jansenismi con-
 vitium sibi accerferet, imo vix ullus
 tutam viam incedere possset, nisi lin-
 quam & calamum penitus cohiberet.
 Experti sunt id hoc anno Patres Do-
 minicani Redonenses, qui die 8. Maij
 binas hæce theses publicæ disputationi
 exposuerant. I. *Metus gehennæ nun-
 quam destruit omnem voluntatis affectum ad
 oppositum, hinc timor gehennæ quamvis
 supernaturalis, quamvis bonus & utilis per
 se, non sufficit ad expellendam omnem pec-
 candi voluntatem.* II. *Ad libertatem ar-*

Sæc. XVII. *bitrii non sufficit immunitas a coactione,*
A. C. 1726. *sed requiritur plena immunitas a naturali*
necessitate. Harum primam propositionem Redonensis Episcopus, in quantum generalis est, & tam actualem, quam habitualem voluntatem completitur, declaravit esse falsam, erroneam, Doctrinæ S. Concilii Tridentini contrariam, Bullæ Unigenitus, Instructioni Cleri Gallicani de Anno 1714. necnon summæ doctrinæ Anno 1720. adversam. Alteram vero ceu captiosam, falsam, erroneam, & ad renovandam tertie Jansenianæ propositionis hæresin tendentem perfrinxit. Quamprimum hæc censura Romæ innotuerat, mox Pontifex haud ignarus, in qua officina contra D. Thomæ doctrinam ejusmodi mandata procedi solerent, per Lercarium Sedis Apostolicæ Secretarium adesse jussit P. Hyacinthum Graveson celeberrimum FF. Prædicatorum Theologum, cui Redonensis Episcopi mandatum & censuram utriusque hujus propositionis exhibuit, dato negotio, ut suam desuper mentem scriptotenus manifestaret, eo fine, ut Sanctitas sua efficacibus opportunisque mediis obviare posset Gallicis ejusmodi mandatis, quibus sub specioso Constitutionem *Unigenitus* propugnandi prætextu, doctrina Scholæ Thomisticæ a Molinistis impugnabatur. Paruit

ruit igitur Gravesonius, & utramque Sæc. XVIII.
 propositionem rejecta *infami* earum A. C. 1726.
tractatione per eruditissimam apologiam
 vindicavit; ineupte Mense Augusto tres
 Parisini Patres Priores ejusdem Ordini-
 nis literas ad Papam dederunt, de Redonensi
 censura & extorta Professoris revocatione
 vehementer questi. Has unacum sua apologia
 Gravesonius Lercario tradidit, ut eas ad
 summum deferret Pontificem. Re comperta
 Polignacus Cardinalis Gravesonium ab
 urgenda hac causa abstertere, ac persuadere
 nitebatur, ut Episcopi nomine rem amice
 componeret. Ea de causa, ad eum P. Sicardum
 Dominicanum, qui Nationis Gallicæ Assistens
 erat, ablegavit: cum autem Gravesonius causam
 haud ultra integram esse, nec se quicquam
 sine Pontificis, Nuntii Apostolici, suique
 P. Generalis consensu moliri posse, reponeret,
 Polignacus contra utramque propositionem
 scriptum edere parabat, cujus tamen Auctorem
 exstitisse P. Vitryum Jesuitam, manifestum
 erat. Ast recentissimum vulnus vix tenui
 cicatrice obductum refricari veritus P. Magister
 Generalis, nomine Redonensis Conventus
 P. Moleum Procuratorem Generalem ad Papam
 ire jussit, ut ab eo consilium peteret, an
 D. Thomæ doctrinam relinqueret.

Sæc. XVII.

A. C. 1726.

querent, & sese Redonensis Episcopi opinionibus conformarent. Verum Pontifex eis severe inhibuit, ne vel latum unguem ab Angelici Doctoris sententia recederent. Accepto hoc responso P. Magister Generalis habito suorum Conventu decrevit, doctrinam thomisticam in publicis thesibus die decima nona Septembris hoc anno supremo Augustinianorum Generali nuncupandis esse propugnandam. Exponebantur ergo hæ octo propositiones.

I. Abolutæ voluntati Divinæ nemo resistit.

II. Electio efficax Prædestinatorum ad gloriam non est ex prævisis meritis.

III. Post Adæ peccatum non potest quis salvari absque fide Mediatoris & Redemptoris.

IV. Omnium nostrarum actionum directio ad Deum est res præcepti, non consilii.

V. Qui Deum ignorans, vel de Deo actu non cogitans, vel expresse ad malitiam peccati non advertens, graviter peccat, hic Deum offendit.

VI. Cæcis & obduratis aliquando Deus subtrahit gratiam interiorem. Qui autem sic destituti gratia peccant, culpabiles sunt coram Deo.

VII. Gratia per se, & ab intrinseco efficax datur.

VIII.

VIII. Efficacia gratiæ consistit in Sæc. XVIII.
 motione Dei physice prædeterminante, A. C. 1726.
 & decreta circa actus nostros liberos
 sunt per se, & ab intrinseco efficacia.

Hæ Theses a Sacri Palatii Magistro
 approbatæ, Doctoribus & Theologis
 maximo numero confluentibus in pu-
 blica defendebantur disputatione, cui
 tamen Jesuitarum nullus intererat.

Sequenti Mense contra Dominica-
 nos quidam e Societate in Hispania
 thesin propugnabat, in qua magis au-
 dacter quam religiose exponebat; quod
 gratia ex se efficax & Prædestinatio gra-
 tuita per Bullam *Unigenitus* fuerit dam-
 nata: cum autem huic Professori ob-
 jiceretur Benedicti XIII. Breve ad Do-
 minicanos, ipse nil aliud promptum,
 quod responderet, habuit, nisi ut diceret,
nos quidem reveremur Pontificis Personam,
sed pro rei veritate contradicimus. Id ubi re-
 civerat Pontifex, vehementiore ira ex-
 ardescebat, paulopost tamen relatum
 fuerat, hanc ipsam thesin apud Hispa-
 niæ Inquisitionem fuisse denuntiata,
 proscripamque, & quamvis Jesuitæ a
 sententia per particulare Inquisitionis
 Tribunal pronuntiata ad Generalem Hi-
 spaniæ Inquisitorem appellassent, nihil
 tamen in Inquisitoris judicio immuta-
 tum fuisse. Idem ferme fatum subiit
 Apamiæ alius e Societate Professor
 P. Ben-

Sæc. XVIII. P. Benjamin Tardieu, qui præter alias
 A.C. 1726.   morum doctrinas etiam opinionem de
 peccato Philosophico in Scholis dictasse
 accusabatur: Jamjam Episcopus Apa-
 miensis censuram parabat, hanc tamen,
 ut præverteret Professor, die 20. Nov.
 unacum P. Antonio Ignatio Marseil
 Collegii Rectore & Notario publico Epi-
 scopum accessit, exposuitque, quod
 jussis suorum Superiorum obtempera-
 turus, suæque conscientiae consultu-
 rus, ac denique Societati, quæ cæcam
 erga Ecclesiae decisiones, & primos
 ejus Pastores obedientiam profitetur,
 illatam reparaturus injuriam fateatur,
 has propositiones ex suis dictatis fide-
 liter esse decerptas, & non minus im-
 prudentiæ, quam ignorantiae & teme-
 ritatis reum se fecisse, eoquod ejus-
 modi dictasset propositiones, in quibus,
 licet contra mentem suam, stabilire vi-
 deretur, *dari aut dari posse vera peccata
 mere philosophica, quæ non sunt Theolo-
 gica, seu perpetrata contra Deum ejusque
 legem, nunc vero se sincero animo hanc
 doctrinam tanquam scandalosam, te-
 merariam, piarum aurium offensivam,
 aut ad minimum erroneam detestari,
 humiliterque rogare, ut Episcopus re-
 tractationem in suo scripto Notarii ma-
 nu signato contentam acceptare velit:*
 Hanc ergo Episcopus gratanter rece-
 pit,

pit, ejusque exemplum ad acta re-
tulit.

Sæc. XVIII.
A. C. 1726.

§. L.

*Caroli Tutelensis Episcopi sententia
circa Constitutionem Unigenitus.*

Præter alios quamplurimos Franciæ *Sent. Carol.*
Episcopos etiam Carolus Du Plessis *de Const.*
D'Argentre Episcopus & Vice-Comes *Unigen.*
Tutelensis Appellantibus a Constitu-
tione fortiter obstitit; cum tamen non-
nulli de perfecta ejus obedientia temere
magis quam prudenter dubitare vide-
rentur, hoc anno suam hac super re
mentem prodidit, conscripto libello,
cui titulus: *sententia Caroli Tutelensis
Episcopi, de Pontificia Constitutione Cle-
mentis Papæ XI. quæ incipit. Unigeni-
tus: Hanc Bullam pure & simpliciter
acceptat hic Episcopus, hisque verbis:
tali judicio a nobis recognito, significat,
se non leviter aut duntaxat vervecum
more ad aliorum vocem & exemplum,
sed iterata, & matura desuper facta de-
liberatione eam recepisse: Postea ad-
didit quasdam observationes in appel-
lationes ab illa interpositas, ubi hos,
qui ab ea tanquam a decreto ex se malo,
& fidei fundamenta evertente lege appella-
runt, distinguit ab illis, qui duntaxat
eo fine ab hac Bulla provocarunt, ut*
necessa-